

bruger en domstol i forbindelse med børn og unge, hænger det sammen med, at man i mange af enkeltstaterne i USA lægger til grund, at børn fra ganske små kan gøres personligt ansvarlige for deres handlinger. Det gælder således i staten Illinois, hvortil »The Juvenile Court of Cook County« hører. Her går alderen faktisk ned til to-tre år, selvom ansvarsbegrebet først praktiseres fra omkring 10-12 års alderen.

Filosofien bag dette er, at børn som regel godt ved, hvad man må og ikke må på de fleste områder. Det er altså ikke altid samfundets skyld - eller de voksnes skyld - når noget går galt. Kunne vi lære noget af et sådant sted? Vel ankommet stod vi - medlemmerne af social- og sundhedsudvalget i Københavns Amt - og stirrede på en bygning, som nærmest i omfang svarede til Pentagon - det amerikanske forsvarsministerium - en af verdens største kontorbygninger. På vej ind i bygningen bliver alle sikkerhedstjekket, som var det en afgang i lufthavnen med El Al til Israel, som ventede forude. Vi blev modtaget af en såkaldt Probation Officer - en embedsmand ved domstolen, hvis opgave er en blanding af at være værge, tilsynsmyndighed, sagsbehandler og socialrådgiver i forhold til unge, som kommer i berøring med domstolen. Der var mere end 400 Probation Officers beskæftiget ved domstolen. Hver gang en ung bringes ind - eller henvender sig selv, fordi de måske udsættes for mishandling i hjemmet - træder The Probation Officer ind i billedet og tager sig af den unge.

Efter det første møde med dommeren opstiller The Probation Officer en kontrakt, på baggrund af besøg i hjemmet hos familien, i skolen, blandt venner osv., der indeholder en række betingelser, som barnet eller den unge får forelagt. Det kan være alt lige fra at følge skolen i stedet for at blive væk, følge en uddannelse osv. Holde sig væk fra specielle bander og steder m.v. Undervejs i forløbet støtter The Probation Officer den unge og dennes familie m.v. med råd, vejledning og hjælp samt social bistand i op til flere år. Er der tale om en ung lovovertræder, stilles denne altid igen for en dommer, hvor den unges Probation Officer fungerer som forsvarer og forslagsstiller, mens staten stiller med en anklager i sagen.

Efter at have tilbragt en formiddag i en af de 39 retsafdelinger med en kvinde i dommersædet, er jeg ikke i tvivl om, at formen har en slags præventiv virkning i det øjeblik, den unge står over for dommeren. Der bliver ikke lagt fingre imellem fra dommerens side, når det knøb med svarene, eller undskyldningerne og bortforklaringerne fra de unges side blev for tykke. En enkelt gang blev en af de unge sendt tilbage til cellen - og dermed også til skolen på stedet - i stedet for at

blive sat på fri fod som anbefalet. Tvivler dommeren på den unges vilje til at ville følge den foreslåede rehabiliteringsplan, kan dommeren tilbageholde den unge i næsten tre måneder i The Juvenile Court. Det sker ofte, hvis den unge er bragt ind for retten igen, fordi denne ikke har taget ved lære af det første besøg.

Derfor er der også et enormt college, som rummer alle de 500-600 unge, der er anbragt på stedet. Her går man i skole for at lære noget, og for at lære det at lære. Jeg havde en lille snak i en klasse med en pige i 14-års alderen, som gentagne gange havde rapset lidt rigeligt fra supermarkedet i skoletiden - fortalte hun - og nu havde dommeren mistet tålmodigheden med hende og anbragt hende tre uger bag lås og slå, til hun kom på bedre tanker. Hun vidste på klokkeslæt, at på det tidspunkt vi snakkede sammen, havde hun 11 dage og 16 timer tilbage af straffen, og der skulle hun i hvert fald ikke ind igen.

Jeg tror faktisk, at hun mente det for alvor.

Størsteparten af de unge, som vi mødte i The Juvenile Court, var farvede. De ansatte var for en stor dels vedkommende også farvede - meget store og hårdebrede. Retspræsidenten var sort som natten med en fascinerende personlig udstråling. På den måde afspejler domstolen mange af det amerikanske samfunds specielle problemer. Alligevel vil jeg mene, efter at have tænkt meget over det, at det kunne være spændende at forsøge sig eventuelt i et geografisk område som Københavns Amt med en ungdomsdomstol tilpasset danske forhold og danske omstændigheder. Måske ville det virke mere præventivt end vores nuværende sociale indsats overfor børn og unge. Måske!«

8. Afsluttende bemærkninger

Det er forslagsstillernes opfattelse, at kriminalitet begået af unge under den nuværende kriminelle lavalder på 15 år har nået et omfang, der nødvendiggør, at man må se på nye tiltag for at komme kriminaliteten til livs samt for at dømme de unge, der udnytter, at de er under den kriminelle lavalder og dermed ikke kan straffes.

Det er forslagsstillernes tanke med forslaget, at den kriminalitet, der begås af unge i aldersgruppen 12 til 18 år, skal kunne behandles ved en ungdomsdomstol. Ungdomsdomstole findes i mange andre europæiske lande. De foranstaltninger, som unge skal kunne idømmes, skal være de samme, som unge i alderen 15 til 18 år i dag kan idømmes, dog gerne udvidet med mulighed for samfundstjeneste.

En ungdomsdomstol vil tilmed sikre den unge under 15 år visse retsgarantier, idet en ung tiltalt mellem 12 og 18 år vil få en forsvarer, hvorimod det i dag kun